

Teresa Grodzińska

Teresa Jadwiga Grodzińska (ur. 20 grudnia 1899 r. w Jaszowicach, zm. 1 września 1920 r. w Czortowicach) – polska sanitariuszka, która odznaczyła się bohaterską postawą i zginęła zamordowana podczas wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. Pośmiertnie została odznaczona Orderem Virtuti Militari, jako pierwsza kobieta w II RP i jedna z dwu nim odznaczonych w trakcie trwania wojny.

Po wybuchu wojny polsko-bolszewickiej w czerwcu 1920 r. przerwała naukę i rozpoczęła praktykę w stołecznym Szpitalu Ujazdowskim mając na celu służbę na froncie jako ochotniczka. 21 lipca 1920 r. została wysłana jako pielęgniarka z kompanią sanitarną w okolice Hrubieszowa. Podczas odwrotu ze wsi Gródek na wschód od Hrubieszowa pozostała z ciężko rannymi żołnierzami: *szła między ostatnimi z wycofujących się żołnierzy*, m.in. przeprowadziła wielu z nich przez płonący most na rzece Huczwie, mimo jego ostrzału przez 3 nieprzyjacielskie karabiny maszynowe. 1 września 1920 r. 4 pp Legionów został otoczony przez 1 Armię Konną Siemiona Budionnego. Teresa Grodzińska nie wycofała się, chcąc kontynuować opiekę nad rannymi żołnierzami i we wsi Stepankowice podczas ich opatrywania została wzięta do niewoli. Została uprowadzona do wsi Czortowice i była przetrzymywana w stodole, gdzie broniła się przy pomocy siekiery przed bolszewikami przez kilka godzin. Jak informuje raport z 11 września 1920 r., została *zamordowana w okrutny sposób*. Po późniejszym zajęciu Hrubieszowa i okolic przez wojska polskie i wskazaniu miejsca jej pochówku przez lokalną ludność, z rozkazu dowódcy 35 pułku piechoty zwłoki zostały ekshumowane i sporządzono dokumentację. Oględziny wykazały mocne okaleczenie ciała.

Teresa Grodzińska została pochowana w Chełmie, a następnie odbył się jej oficjalny pogrzeb, zorganizowany z honorami wojskowymi, 18 września 1920 r. w Radomiu.